ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱԽՊԱՐ

40 Փր. — ՅԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ — 40 Փր.

درعليه ده بك اوغلنده تقسيم جوارنده شيشلى جاده سنده واقع ٥ نومرو ايله مرقم مجموعهٔ اخبار غزته سى اداره خانه سنده

Պիր նումէրօսու 40 փր. — Պիր հաֆթա կէչմիշտէն սօնրա 2 ղրշ. — Իքի հաֆթատան սօնրա 5. — Իւչ հաֆթատան պիր այա գատար 10. — Իւչ այտան սօնրա 20 ղրշ. տըր.
Սենէլիկի բէշին 200. — Ալթը այլըղը 110. — Իւչ այլըղը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 45. — Շէհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տըր.
Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին Յ. ԹՕԼԱՅՃԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունուր.

ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — Ն° 280 — ՃՈՒՄԱԱ 2/14 ՕԳՈՍ. 1885
ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ ٣ ԶԻԼ.ԳԱՏԷ ١٣٠٢
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
Պէյօղլու Շիշլի սօգաղը Ն° 5

Իլանաթըն պիր սաթըրը պիր տէֆալըգ իչին 3. — Իքիշէր տէֆա իչին 2. — Իւչէր տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանըն պէհէր սաթըրը 10 ղրշ.
Տահա զիատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր.
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմիշ մէքթուպլէր գապուլ օլունմազ.
Տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ խոլմէզ.
Ումուրու նաֆիայա այիտ պէնտլէր մէճճանէն տէրճ օլունուր.

ԱՍԻԹԱՆԷ 2 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԱԹ

Թէվճիհաթ. — Տախլիլէ. — Խարիճիէ, Ռուսիա վէ Ավստրիա իմբէրաթօրլարընըն միւլագաթը. — Ռուսիա իմբէրաթօրունուն Ֆինլանտիաեա զիեարէթ իթմէսի. — Շումնուտան մէքթուպ. — Նիգապը գատըն.

Ղազէթամըզըն թապը էսնասընտա տէկին, հիչ պիր թէլէկրաֆ խապէրի վիրուտ իթմէմիշ տիր.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Նաֆիաա գօմիսիօնու ազալըղը, Գասթամօնի միւթէսարրըֆը Էսպագ Բաժիգ բաշաեա.

Գանտիա սանճաղը միւթէսարրըֆը Ապտ էլ Վէհապ բաշա հազրէթլէրինէ, Ռումէլի պէյլէրպէյլիկի բաեէսի.

Թէրճէմէ օտասը միւհիմմէ միւտիրլիկի, միւթէրճիմի էվվէլ մուավինի էվվէլի Շիւքրի էֆէնտիեէ.

Միւթէրճիմի էվվէլ մուավինի էվվէլլիկի, մուավինի սանիսի Մէհէմմէտ պէյ էֆէնտիեէ.

Միւթէրճիմի էվվէլ մուավինի սանիլիկի, սէր խալիֆէ Պէհճէթ պէյ էֆէնտիեէ.

Թէրճէմէ օտասը սէր խալիֆէլիկի միւմէյյիզ Ճէմալ պէյէ.

Օտայը մէզքիւր միւմէյյիզլիկի, միւհիմմէ օտասը խուլէֆասընտան Սաատ պէյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վարնա, Օտէսա վէ Գալաս միւվարրէտաթը հագգընտա տախի պաղը թէտապիրի թէհաֆֆիւզիեէ իթթիխազը, մէճլիսի սըհհիէտէ թէզէքքիւր օլունմուշ իսէ տէ, հէնուզ պիր գարար վէրիլմէմիշ տիր.

Պու պապտէ Թարիգ ղազէթասը տիեօր քի, Օտէսատա գօլէրա իլլէթի միւտէհիշէսինին զուհուր իլլէտիկինի, էքսէրիա իսթիխպարաթընըն մէվսուգիյեթի միւճէրրէպ օլան Բարիսին Թան ղազէթասը թէէյիտ էյլէտիկինտէն, էյլէթթէ մէճլիսի սըհհիէ պու պապտէ սէրիան պիր գարար վիրէճէկի մէմուլ տուր.

—Իսթէրն Էքսբրէս ղազէթասընտա օգունմուշ տուր.

Թագրիպա այթը այ էվվէլ, Գալաթատա Օսմանլը բօսթախանէսինտէ 30 լիրա գատար պիր մէպլաղը հավի պիր կրուբօ սիրգաթ օլունուպ, մէմուրը հագգընտա սուի զանն օլունարագ, թահթը մուհաքէմէյէ ալընմըշ իտիսի շէհիր էմանէթինտէքի մահքէմէ, բազար իրթէսի կիւնքի ինճիմանինտէ, մէմուրը մէրգումըն թէօհմէթինէ գարար վէրիպ, պէշ այ միւտտէթլէ մահպուսիէթինէ հիւքմ իլէմիշ տիր. Ֆագաթ մահքիւմուն այթը այ վէ 25 կիւն թէվգըֆխանէտէ գալտըղը մահքէմէճէ մալիւմ օլմասը իւզէրինէ, գարարընը թաթիլ իտիպ, խէտի աեա իպգայ իտիլմիշ տիր.

Ալտըղըմըզ մալիւմաթա նէզարէն, մէմուրը մէրգումտան սուրէթի քիֆաէթտէ քէֆալէթ թալէպ իթմէսինտէն տօլայը, բօսթա միւտիրի Վիթալիս էֆէնտի, գարարը մէզքիւր իլէ մէսուլիեէթտէն պէրիիւզզիմմէ աատ օլունմուշ, վէ Սթանպօլ ճիհէթի ումում բօսթա վէ թէլէկրաֆ միւտիրի Լէպիպ էֆէնտի՝ պու խուսուստա իթհամ օլունուպ, չալընան կրուբօ սահիպինէ ճանիպը նէզարէթտէն թէէտիէ օլունան մէպլաղըն թազմինինէ, վէ ճէզա օլարագ պիր մաաշընըն թէվգըֆընա գարար վէրիլմիշ տիր.

Լէպիպ էֆէնտի, մէզքիւր 30 լիրալըգ կրուբօնուն սիրգաթը, Գալաթա բօսթախանէսի միւտիրինին էսէրը միւսամէհասը օլտուղունու իսպաթ իտէպիլէճէկինի պիլ իտտաա, հիւքմիւ մէզքիւր այէյհինէ Շուրայի տէվլէթէ իսթինաֆ իթմիշ տիր.

—Բէժի իտարէսինին պիր գաչ շիւպէնէ թագըպ օլունուպ, հէր պիր շիւպէսինէ պիրէր միւտիր թայինին օլունմուշ, վէ Նասպ ու թայինինի մէմուրին խուսուսունա Պէրթրամ էֆէնտի հազրէթլէրինէ իհալէ գըլընմըշ տըր.

Պու քէրրէ իտարէյի մէզքիւրէնին միւտիրինէթի ումումիէսինէ թային օլունան Մ. Օպուանօնուն չէրաիթի նաապը շիւպէլէր միւտիրինէթլէրինէ թայինին օլունան զէվաթըն մուգավէլէնամէլէրի աէրէամընտա մուգայիր աատ օլունտուղունտան, միւշարիլէյհ Պէրթրամ էֆէնտի՝ քէնտի նամը ալըլէրինէ, վէ շիւպաթը սաիրէնին միւտիրի նամընա օլարագ, Մ. Օպուանօեա պիր գաթթա բրօթէսթօնամէ իրսալ իթմիշ, վէ պու բրօթէսթօնամէ միւգապէլէ օլունմագ իւզրէ, մէճլիսի իտարէտէ կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, էվվէլքի կիւն, մէճլիսին ինճիմանինտէ, մէզքիւր բրօթէսթօնամէնին միւգապէլէսինէ կիրիշիլմէսի պիլէ թէճվիզ օլունմամըշ, վէ ըետտինէ գարար վէրիլմիշ օլտուղու, ղազէթալարտա միւնտէրիճ տիր.

—Ցէրսաատէթտէ մուգիմ Ամէրիգալըլար, եարընքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա միւթէվէֆֆա ժէնէրալ Կրանթըն թիգքէարը նամը զըմնընտա, Ամէրիգա գօնսօլօսխանէսինտէ թէճէմմիւ իտէճէքլէր տիր.

—Իսթէրն Էքսբրէս ղազէթասը, Գարատաղ բրէնսի Նիգօլա հազրէթլէրինին եագընտա Ցէրսաատէթէ զիեարէթ իտէճէկինտէն պահսիլա, միւշարիլէյհին՝ Սօֆիա վէ Բէթրէսպուրկա տախի ազիմէթ իտէճէկի հագգընտա շիւպհէ իտիլտիկինի, էզճիւմլէ, քէրիմէսի բրէնսէս Մէլինանըն նամիզաճ օլմասը հասէպիլէ, բրէնս Նիգօլանըն զաէէթ միւզտարըպ օլտուղունու, վէ պու սէպէպտէ մէպնի Սօֆիաեա կիթմէեէճէկինի տէրմիեան, վէ Սօֆիաեա կիտէմէմէսինին սէպէպի հագըղիսի՝ քէրիմէսինին նամիզաճլըղը օլմասը, շայանը թէէսսիւֆ պիր քէյֆիէթ իսէ տէ, չու արալըգ Պուլկարիստանտա, բանսլավիսթ գօմիթէլէրինին թահրիքեաթըյլա զաթէն էֆքեարը ումումիէ հէեէճան իչինտէ օլտուղունտան, վէ բրէնսի միւշարիլէյհին օրաեը թէշրիֆինտէ, պու հէեէճանըն՝ տահա զիեատէ քեսպի իշթիտատ էտէճէկի տէքզար իտուկինտէն, բրէնսին՝ հէր նէ սէպէպլէ օլուր իսէ օլսուն, Սօֆիաեա թէշրիֆտէն կէրի տուրմասը, միւսալէհայը ումումիէյէ խայըրլը օլաճաղընը իֆատէ իտիեօր.

—Աթինաքի իլանը բէսմի, պու կիւնքի Թիւրքճէ ղազէթալարտա կէօրիւլմիւշ տիւր.

Էքսբրէս ղազէթասընըն՝ մուգատտէմա Պրուսատա մուգուվինինէշր իլէտիկի իւչ վագըլատան պիրինճիսի՝ վէզիր շիթթլիկինտէ էշգըեա թարաֆընտան իհրագ իտիլէն չօպանլար հագգընտա օլուպ, պունլարըն տէրտէսթ օլտուղու, Խուտավէնտիկեար վիլաեէթինին իշարը իւզէրինէ. 9 չապան սէնէ 302 թարիխլի միւզէքքէրէ իլէ թէպլիղ օլունմուշ իտի. Մէլխանէճի Բանաեօթուն գաթլի տախի, Պրուսատա, Մանասթըր մահէլլէսինտէ, Բուլճուգ մուհաճիրլէրինտէն իսմայիլ օլուպ, մէրգումըն մահքէմէյի խըթինաֆը ճէզաեա մուհաքէմէյի ալընըեէսի իճրա գըլընարագ, պիլ մուգապէլէ գաթիլ օլտուղու թէպէյյիւն իթմէքլէ, այթը մահ հապսինէ, վէ պէշ սէնէ զապթիեէ նէզարէթի ալթընա ալընմասընա հիւքմ օլունտուղու, վէ Նիլօֆէր քէօբրիւսիւ այթընտա բարչա բարչա քէսիլմիշ օլտուղու հալտէ, պուլունտուղու պէեան օլունան բօսթա միւվէզզիի հագգընտա տա թահգըգաթը միւքէմմէլէ պիլ իճրա, օ մագուլէ քիմսէ հագգընտա պիր կիւնա գաթլ վուգու պուլմաեըպ, մէզքիւր ղազէթանըն պու պապտէքի նէշրիեաթը տախի սըրֆ քիզպտէն իպարէթ պուլունտուղու, օլ պապտէ ճանիպը վիլաեէթտէն վուգու պուլան իշարտան անլաշըլմըշ օլմաղլէ, քէյֆիէթին իլանընա իպթիտար գըլընտը.

—Ֆիլիպէտէ վուգու պուլան հարիգ հագգընտա խուսուսի միւթէաատտիտ թէլէկրաֆնամէլէր վիրուտ իթմիշ իսէտէ, պու թէլէկրաֆնամէլէրտէ թաֆսիլաթը մաթլուպէ կէօրիւլմէմիշ տիր.

Պիրինճի տէֆա հարիգ՝ Պուլկար միւթէպէրրանընտան Գալչըղըն խանէսի իթթիսալինտէ զուհուր իտիպ, Ճանպազ-թէքէսինէ սիրաեէթ իլէմիշ, վէ 40 գատար պիւեիւք խանէ միւհթէրիգ օլմուշ, վէ իքինճի տէֆա օլարագ, եինէ թութուշուպ, տահա աչաղը մահէլլէրէ սիրաեէթ իթմիշ տիր.

Մահէլլի հարիգէ Մէրիճ նէհրի եարըմ սաաթ մէսաֆէտէ պուլունտուղու, վէ տէրսանը չէհիրտէ սու գըլլէթի տէրէճէյի նիհաեէտէ իւուկի հասէպիլէ, հարիգ սէօնտիւրիւլէմէմիշ տիր.

Իքինճի տէֆա աթէշ բարլատըղընտա, նէ՛ միգտար խանէ վէ սաիր էպնիէ միւհթէրիգ օլտուղու պիլինէմէեօր. Պիրինճի տէֆասընտա, Ռում մէթրօպօլիտխանէսիյլէ միւթէվէֆֆա Մ. Ջարիֆինին մէքթէպլէրի թութուշմուշ օլտուղու եազըլմըշ իսէ տէ, իքինճի տէֆա տախի աթէշ բարլատըղը սահիհ իսէ, պու տէֆասընտա գուրթուլուպ գուրթուլմատըղլարը մալիւմ տէյիլ տիր.

Հիւքիւմէթ գօնաղընըն տախի միւհթէրիգ օլտուղու շայեասը թէհագգուգ իթմէմիշ տիր.

—Ինկիլթէրրանըն աեան մէճլիսինին օգոստ. 7 թարիխլի ինճիմանինտէ, լօրտ Սանտիրսթ, Պէրլին ահտնամէսինին Վարնա վէ Ռուսճուգ տէմիր եօլունա միւթէալլիգ օլան 10 ունճու մատտէսինին Պուլկարիստան հիւքիւմէթի ճանիպինտէն իճրասընը թէէմին գըլմագ իչին, հիւքիւմէթին պազը թէշէպպիւսաթտա պուլունմագ նիեէթինտէ օլուպ օլմատըղընը սուալ իթմիշ, մարքի տը Սալիզպըրի ճէվապէն շէօյլէ տէմիշ տիր. «Պու խուսուստա Պէրլին ահտնամէսի, տէվլէթի Ալիէէ եախօտ գումբանեաեա հուգուգը ճէտիտէ իթա իթմիշ օլմաեըպ, եալընըզ Պուլկարիսթանը՝ Պուլկարիսթան բրէնսինէ իհալէ իթմիշ տիր. Հալպու քի պունըն իչին, Պապը Ալի իլէ գումբանեա արասընտա մէվճուտ օլան պազը թէահհիւտաթ հագգընտա, գումբանեա իլէ մուխապէրէ իտիլմէսի լազըմ կէլիր իքէն, տէվլէթլէր, թէահհիւտաթը մէզքիւրէնին՝ Պապը Ալի եէրինէ բրէնս Ալէքսանտրա ինթիգալ իթտիկինի գարարլաշտըրմագլա իքթիֆա իթմիշլէր տիր.

«Պինապէրին, մէզքիւր սըլահաճագ պիր մուվաֆֆագաթ հուսուլի իչին, Էվրօբա տէվլէթլէրի թարաֆընտան Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ պազը վէսաէթ իճրա իտիլէճէկի մէմուլ օլտուղու կիպի, պու մատտէ հէր նէ գատար Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ճանիպինտէն տախի թէտգիգ իտիլէճէք իսէ տէ, Պուլկարիստանըն մուվաֆֆագաթ վէ րիզասընըն իսթիհսալ իտիլէճէկինի շիմտիտէն վատ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր.»

—Պէրլինտէն ալաֆրանկա օգոստ. 8 թարիխլէ քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ալմանիա տէվլէթինին Լօնտրա, Ցէրսաատէթ վէ Ռոմա սէֆիրլէրի, եագընտա Մ. տը Պիզմարգ նէզտինէ ազիմէթլէ, կէօրիւշէճէքլէր իմիշ.

—Ինկիլիզ էլչիսի սըր Ուիլեամ Ուայթ, րիֆագաթընտա սէֆարէթին պաշ թէրճիմանը վէքիլի Մ. Մարինիչ օլտուղու հալտէ, Բանկալթըտա ազիմէթլէ, Բաբա հազրէթլէրի վէքիլի մօնսէնեօր Ռօթէլլինին աէիրէն քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու զիեարէթը իատէ իլէմիշ տիր.

—Ցէրսաատէթտէ, Շարգ տէմիր եօլլարը գումբանեասը միւտիրիէթինէ, միւթէվէֆֆա Մ. Հալէն եէրինէ, միւհէնտիս Մ. Սիմօնէնին թայինի օլունաճաղը մէրվի տիր.

—Սույս վէ հիւրրիէթ իթթիհատը ումումիսի, պու սէնէքի մէճլիսի ումումիսինի, ալաֆրանկա սեպտէմպրին 13 իւնճիւ կիւնիւ Ժընէվ շէհրինտէ աքտ իտէճէք տիր. Մէճլիսի մէզքիւրտէ, էվվէլա աէիրէն Պէրլինտէ Գօնկօեա տայիր միւնագըտ գօնֆէրանսըն գարարլարը թէտգիգ իտիլէճէք, սանիեէն՝ Գարատէնիզ վէ Ջանագ-գալէ պօղազլարընըն պիթարաֆլըղընա, վէ սալիսէն՝ ահվալը հազըրէյի Էվրօբատա, միւսալէհա վէ հիւրրիէթ թարաֆտարլարընա թէրէթթիւպ իտէն վազաիֆէ տայիր միւպահասա ճէրէեան իլլէեէճէք տիր.

—Ռուսումաթ էմանէթի միւսթէշարը սապըգը վէ տուխան րէժի շիրքէթինին միւտիրի լահըգը Պէրթրամ էֆէնտի հազրէթլէրի, մէզքիւր միւսթէշարլըղը էսնասընտա կէօրտիւկիւ խըտէմաթը հասէնէյի թագտիրէն, չըգան չարշէնպէհ կիւնիւ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն մապէյնի հիւմայունա տավէթ պույրուլարագ, հուզուրը Շահանէյէ չըգմըշ, վէ իմթիեազ նիշանը ալիսինին Ալթուն միտալեասընա նայիլիէթլէ, մազհարը իլթիֆաթը սէնիյյէ օլմուշ տուր.

—Շու սօն կիւնլէրտէ Եանեատա Մէցօվօ գուրպինտէ հայտուտլար եէտինէ կէչտիկինի եազմըշ օլտուղումուզ իթալիալը մատամ տէլ Սանթօ հագգընտա, տիւն աքշամ գատար տախիլիէ նէզարէթինէ հիչ պիր խապէր վիրուտ իթմէմիշ, վէ լաքին էշգըեանըն թաագըպի տուրտուրուլմուշ տուր.

—Գօնսթանթինօբօլիս նամ Ռում ղազէթասընըն միւվէզզիսի, ընթէրնասիօնալ բօսթախանէսինէ 150-200 նիւսխէ Ռումճա ղազէթա թէսլիմ իթտիկի սըրատա, Ցիւեոնը ումումիէ իտարէսի մէմուրլարը թարաֆընտան կէօրիւլէրէք տէրտէսթ իտիլմիշ տիր.

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէզքիւր բօսթալարըն պէհէրինին պէտէլի 2 բարա օլուպ, Ռումճա ղազէթալարըն հէր պիրինտէն տախի եարըմշար լիրայի օսմանի ճէզայի նագտի ալընմագ լազըմ կէլէճէկի, բու նիգամնամէսի ահքեամընտան տըր.

Շիմտի իսէ, իտարէյի մէզքիւրէնին՝ պու եօլտա Ռումճա ղազէթալարըն բօսթախանէլէրէ պրագըլմագտա օլմասը շիւպհէսինէ զահիպ օլարագ, բօսթախանէլէրին էթրաֆընտա մէմուրլար իգամէ իթմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր.

Վագըա պիզ, հէր ֆէրտ կիպի, ղազէթա սահիպլէրինին տախի նիզամաթը մէվզուա խիլաֆընտա հարէքէթլէրինի թագտիր իտէմէեիզ, լաքին ղազէթալարա աթէթա պիւեիւք պիր պէլիէէ մագամընտա օլան շու բուլ վէրկիսինտէն տօլայը, իգհարը էսէֆ իթմէքտէն տէ կէրի տուրամայըզ.

Ֆիլվագը, մէտէնի տիւնեանըն հիչ պիր եէրինտէ, վէ խուսուսիլէ պիւլէրճէ, եիւզ պինլէրճէ նիւսխէլէր իլէ ղազէթա թապ իտէն մէմլէքէթլէրտէ, ղազէթալար հէր կիւնա վէրկիտէն մաաֆ օլտուգլարը հալտէ, պուրատա, հէնուզ մէարիֆ վէ քիթապէթ տէրէճէյի մաթլուպէտէն չօգ կէրի օլմասը վէ ղազէթալարըմըզըն ահվալը մատտիէլէրի տէ մալիւմ, շէօյլէ քի պին նիւսխէտէն զիեատէ ղազէթա թապ իտէն բէք նատիր պուլունմասըյլա պէրա-

պէր, եէվմիեէ թապ իտիլէն պէհէր նիւսխէտէն Չչէր բարա վէրկի ալընմասըյլա, զաթէն հալլէրինտէն աճիզ թաճիզ պուլունան ղազէթաճըլարըն ահվալը մատտիեէլէրի տահա զիեատէ սէքթէտար օլարագ, պալէատէ զիքր օլունան խիլաֆը նիզամ հարէքէթէ սալիք օլունմաըրնա, վէ եախօտ թէւհիլաթ եէրինէ գարշըլարընա չըգան ռուսուպաթ վէ միւշքիւլաթա տաեանամաեարագ, իխթիեարի թաթիլէ մէճպուր իտիլմէլէրինէ սէպէպիյեէթ վէրիլմէսի, վէ պու հալին տէ, պիթթապի, էշէտտի իհթիեաճըմըզ օլան մէարիֆի ումումիեէեէ զարարը տօգունմասը, զիեատէսիյլէ պատիհի էսէֆ օլաճագ մէվատտան տըր։

Պինաէն ալէյհ. րէֆիգիմիզ Գօնսթանթինօբօլի» ղազէթասընըն տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթ միւնասիպէթիյլէ, ղազէթալար իւզէրինէ մէվզու օլան չուբուր վէրկիսի մատտէսի հագգընտա, մէրճիի ալիսինին նազարը տիգգաթինը պիր տէֆա տահա ճէլպ իթմէքլէ, չու ասըր մէտէնիյեէթհասըրտէ, մէարիֆի ումումիեէեէ խատէմ օլան միլլէթլէրին չանըն տան պունմաեան մէզքիւր վէրկինին լաղվընա հիմմէթ պույրուլաճաղը հագգընտա իւմիտվար օլմագտան պիր ան կէրի տուրամաըզ։

—Պօլիս էֆրատընըն մաաշլարընը թէնսիգ էմէլ օլան գօմիսիօնու՝ պիրինճի սընըֆ գօմիսէրլէրէ 1000, իքինճիլէրէ 750, իւչիւնճիւլէրէ 500, վէ բօլիս էֆրատընա 300 ղրուշ մաաշ թախսիս իթտիկի, ղազէթալարըն ճիւմլէյի րիվաեաթընտան տըր։

—Կէչէն ագշամ, Իրէն քէօեինտէ, թիւթիւն րէժի գօլճուլարըյլա գաչագճըլար միեանէսինտէ պիր միւսատէմէ վուգու պուլարագ, գօլճուլարտան Օսման պէյի գաչագճըլար եարալաեարագ վուրմուշլար տըր։ Միւմաիլէյհ՝ Իւսկիւտար խասթախանէսինէ նագլ օլունմուշ, վէ ճէրիհասընըն մուհլիք իտուկի թապիպ թարաֆընտան պիլտիրիլմիշ տիր։

—Մանասթըր վիլաեէթինտէ Ֆլօրինա նամ մահէլլտէ քեային Սէթինէ չիֆթլիկինէ 40 գատար հայտուտ կիրէրէք, չիֆթլիկին իքի իսլամ մասլահաթկիւզարըյլա պէքճիսինի թութուպ, գաթլ ու թէլէֆ իթմիշլէր իսէ տէ, էհալիի մահէլլիեէեէ հիչ պիր ֆէնալըգ իճրասընտա պուլունմատըգլարը միսիլլու, չիֆթլիքտէն տէ հիչ պիր շէյ կէօթիւրմէմիշլէր տիր։ Պու վագըա հագգընտա հիւքիւմէթի մահէլլիեէճէ թահգըգաթա իպթիտար օլունմուշ իսէ տէ, հէնուզ գաթի մալիւմաթ ալընմամըշ տըր։

—Չըգան հաֆթա, Ինկիլթէրրա սէֆարէթի աթաշէսի Մ. Վիլմօթ, ագշամ, կիւնէշ պաթմըշը վագըթտա Ռումէլի-Հիսարընտան տէնիզէ ատըլաըպ, եիւզէրէք Գանտիլլիեէ կիթտիկի կիպի, հէնուզ օն պէշ չաղլարընտա պուլունան Մ. Հիւկ Հանսօն նամ կէնճ տախի, Գանտիլլիտէն Առնավուտ քէօեինէ գատար եիւզէրէք կիտէպիլմիշ տիր։

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Պօղազ իչինին մէզքիւր իքի սահիլի արասընտա շիտտէթլի ագընթը պուլունուպ, իշպու տէնիզտէ եիւզմէք ղաեէթ միւշքիւլ օլտուղու հալտէ, միւմաիլէյհիմին մէզքիւր մուվաֆֆագըյեէթի, շայեանը թէաճճիւպ վէ հայրէթ տիր։

—Ռուսիանըն Գրէմէնչուգ նամ պէլտէսինտէ, Օսմանլըլարըն պաշլարընա ֆէս գօեուպ գօյմամալարը մատտէսինտէն տօլաեը, մահէլլի Ռուս էհալիսիյլէ իսլամ վէ Թէպաայի Օսմանիեէ արասընտա պիւյիւք պիր արպէտա վուգու պուլարագ, պիր խայլի ֆէնալըգ գուհուրա կէլտիկինի, Ֆար տու Պօսֆօրտան նագլէն եազմըշ իտիք։

Շէհրիմիզտէ մուգիմ օլուպ, պու վագըաեա տայիր Ռուսիատան տօղրու մալիւմաթ ալմըշ օլան պիր միւթէպէր Ռուսիալընըն՝ Սթանպուլ ղազէթասընա եազըլըր մալիւմաթա նէզարէն, վագըայի միւթէէսսիֆէյի մէզքիւրէ. էօյլէ ֆէս գօեուպ գօյմագտան նէշէթ իթմէմիշտիր, չիւնքի զաթէն Ռուսիա աեան մէճլիսի, Ռուսիատա մուգիմ Թէպաայի Օսմանիեէեէ ֆէս կիեմէմէլէրինի մէնն իթմիշ օլմաըպ, եալընըզ, պաշընտա ֆէս օլարագ մահքէմէեէ կիրէն վէ քէնտիսինին Թէպաայի Օսմանիեէտէն օլտուղունու, վէ Օսմանլը չէհպէնտէրլիկի թէրճէմանը իտուկինի պէեան իտէն, հալպու քի Ռուսիա թէպաասընտան օլտուղու վէ տիկէր պիր իսմի պուլունտուղու մահքէմէ րէյիսի նէզտինտէ մալում պուլունան պիր շախսըն մահքէմէտէն իխրաճընը թաալիգ իյլէմիշ, վէ պունտան պաշգա տա, պէօյլէ պիր գարար վիրիլմիշ պիլէ օլսա, քէօյլիւլէր ղազէթա օգումատըգլարը ճիհէթլէ, պունտան խապէրտար օլմաեաճագլարը տէրքեար պուլունմուշ տուր։ Վագըայի մէզքիւրէ իսէ աթիտէքի էսպապտան նէշէթ իյլէմիշ տիր։

Ռումի յուլիօսին 19ունճու ճումա կիւնիւ, Քրէմէնչուգտա պիր Օսմանլը ֆուրունընտա իշլէեէն պիր Ռուս էթմէքճի, էմանէթէն պիր ռուպլի պրագմասընա գարշըլըգ, քէնտիսինէ մուվագգաթ սուրէթտէ պիր չիֆթ աեագ գապը վիրմէսինի ֆուրունըն սահիպինտէն րիճա իյլէմիշ, վէ իշպու րիճասը գապուլ օլունմաղլէ, Ռուսիալը էթմէքճի չէֆգ ու ճիւնպիւշէ կիրմիշ, վէ քէօսքէրխօշ հալտէ, հաթթա աեագ գապլարընը տահի իչրէթէ սարֆ իթմիշ օլարագ ավտէթինտէ, ռուպլիսինի կէրիեէ իսթէմէկէ գալգըշտըղընտան, պիր միւնազաա վէ արգատան պիր արպէտա պաշլամըշ վէ ֆուրունճու, տիկէր իքի Օսմանլը ֆուրունճունուն եարտըմըյլա, սէրխօշու օլ տէրէճէ թէբէլէմիշ քի, պիչարէ, տաեանամաեարագ թէսլիմի րուհ իյլէմիշ տիր։

Պու վագըա՝ կիճէ վագթը վուգու պուլմուշ, վէ իրթէսի, եանի յուլիօսին 20ճի կիւնիւ, մէզքիւր Օսմանլը ֆուրունճունուն, սէրխօշտան մաատա, մահէլլէտէ գուլլանըլըր տիկէր պիր Ռուսիալըեը տախի թէլէֆ իտէրէք, ապտէսթխանէեէ աթմըշ օլտուղու շէհիրտէ թէվաթուր պուլարագ, էօյլէն վագթը, պիր չօգ ադամլէ վէ էն ատի սընըֆլարա մէնսուպ օլան խալգ՝ պազը Օսմանլը ֆուրունլարը բիշկեահընտա թօբլանարագ, էօլտիւրիւլտիւքլէրի րիվաեէթ օլունան էթմէքճիլէրին նաշլարընը իսթէմիշլէր, վէ պունլարըն հիտտէթ ու ղազապը օլ մէրթէպէտէ վարմըշ տըր քի, օլ էսնատէ ֆուրունուն պիրինտէն տըշարը չըգմըշ օլան պիր Օսմանլը ֆուրունճու տէրտէսթ իտիլմիշ, վէ մուխալիֆէթի վագըասընա մէպնի, էօյլէ լատտէսինտէ տէօքիւլմիւշ տիւր։ Պօլիս՝ մէրգումու, էլան հաեաթտա օլտուղու հալտէ, ճէլլատլարը էլինտէն գուրթարըպ, խասթախանէեէ կէօնտէրմիշ տիր։

Պատէհու ավամը նաս ֆուրունլարա պիլհիւճում, հէր չէյի խարապ իթմիշլէր վէ պիր թագըմ արագիլէլէրինէ կէչէն էշեաեը եաղմաեա վիրմիշլէր տիր։ Պօլիս վէ ժանտարմա էֆրատը, վագիֆէլէրինի չէճիանէ իյֆա իթմիշլէր իսէ տէ, էֆրատը մէզքիւրէ քիֆաեէթսիզ տէրէճէտէ պուլունտուղունտան, պիր թապուր ասաքիրի նիզամիեէ ճէլպինէ լիւզում կէօրիւլմիւշ, վէ էրպապը ֆէսատտան 15ի ախզ ու կիրիֆթ օլունտուգտան սօնրա, նիզամ ու ասայիշ իագա գըլընմըշ տըր։

Սթանպուլ ղազէթասընըն մուխպիրի, մէզքիւր վագըաեա, Ֆարըն մուխպիրի թարաֆընտան բօլիթիգա եախօտ րուհանի րէնկի վէրիլմէսինտէն տօլաեը իգհարը հայրէթլէ տիեօր քի, "Պու կիպի շէյլէր, հէր մէմլէքէթտէ վուգու պուլան շէյլէրտէն տիր։ Նի՛չէ տէֆալար, էվրօբատա, պիր քէօյ էհալիսինին՝ հագգլը եախօտ հագգըզ սուրէթտէ ճինաեէթլէ մազնուն օլան պիր թագըմ էշխասը գարշը գըեամ էյլէտիկլէրի կէօրիւլմիւշ տէկիլ մի տիր։

«Ռուսլարըն, խուսուսիյլէ քէօյլէրտէ, միւհիմմաթիւմագըըղը տօլաեը մէսէլ հիւքմիւնէ կէչմիշ տիր, վէ Օսմանլըլար հագգընտա մէյլուֆ օլտուգլարը հիսսիեաթա կէլինճէ, ատէթա գարընտաշըգ հիսսիեաթը մագամընտա տըր։ Պունա տա, սօն մուհարէպէտէն սօնրա, Ռուսիատա թէվգըֆ իտիլէն պինլէրճէ Օսմանլըլարըն կէօրտիւքլէրի հիւսնի մուամէլէ իսպաթ տըր։»

—Չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ, Պէրլինտէ, Ալմանիա տէվլէթի բօսթա վէ թէլէկրաֆ նազըրը տօգթօր Սթէֆանըն թահթը րիեասէթինտէ ագտ օլունան թէլէկրաֆ գօնֆէրանսընտա, պիրի՝ ումում թարիֆանըն թէգլիֆ օլունան թատիլաթը թէտգիգ իթմէք իւզրէ, օն սէքիզ ագատան, վէ տիկէրի՝ սօն տէֆա Լօնտրատա միւնագըտ գօնֆէրանստա գապուլ իտիլմիշ օլան նիզամնամէյի ումումիեէեէ իտիլէճէք թէպտիլաթը տայիր պիր բաբօրթօ գալէմէ ալմագ իւզրէ, օն ագատան միւրէքքէպ իքի գօմիսիօն թէշքիլ իտիլմիշ տիր։ Մէզքիւր գօնֆէրանստա, տէվլէթի Ալիեէ ճանիպինտէն, Պէրլին սէֆարէթի սէնիեէսի միւսթէշարը Պագտատլեան Օհան էֆէնտի վէ սէֆարէթ քեաթիպի Շաքիր պէյ մուրախխաս թային օլունմուշ տուր։

—Հիլալ ղազէթասընտա կէօրիւլէն մէգալէյի մուհիմմէ տիր։

Պուլկար գօմիթէլէրի Մաքէտօնիանըն ախզ ու գապթը, վէ Շարգի Ռումէլի իլէ Պուլկարիսթանըն թէվհիտի կիպի պիր թագըմ մուհիմմ իշլէրիլէ մէշղուլ օլուպ, էհլի իսլամը վէթանլարընտան գաչըրմագ իչին թէրթիպ իթմիշ օլտուգլարը ճէպր ու թազեիգ բլանընըն իճրասընա վագըթ պուլամատըգլարընտան, պիր միւտտէթտէն պէրու Միւսլիմանլար ալէյհինտէ զուլմ ու թաատտիեաթ վուգուի իշիտիլմէզ իքէն, պու կիւնլէրտէ եինէ հէր թարաֆտան ֆէնա խապէրլէր ալընմաեա պաշլանմըշ տըր։

Ֆիլիպէտէ պիր Միւսլիմանըն եօրթու կիւնիւ թարլասընա իշճի կէօթիւրտիւկի իչին, Պուլկարլար թարաֆընտան թութուլուպ, հապս վէ թէվգիֆ վէ տարպ իլէ թէհտիտ օլունտուղու կիպի, պիր քէօյտէ ժանտարմալարըն իսլամ խանէլէրինին գարուլարընը գըրըպ, ճէպրէն իչէրի կիրտիքլէրի վէ պիր գասապատա ժանտարմա նէֆէրաթընտան պիրինին տէ ինթիեար պիր Միւսլիմանը գաթլ իտիպ, տիկէր պիրինին տէ ահալի հայսիեէթտէն պիր Միւսլիմանը չարշը օրթասընտա գըլըճլատըպ իյլէտիկի, պունտան իքի հաֆթա էվվէլ եաղըլմըշ օլուպ, կէչէն հաֆթա նիւսխամըզտէ տէ, Գօնուշ նամընտաքի իսլամ գարիեէսի վագըասը պիր տահա թէքրար օլմուշ տուր։ Պուլկարլար իքինճի տէֆա օլարագ պիր գարիեէ հիւճում իլէ, իսլամլարըն եաղըգ վէ գըրըգ նէ գատար էքինլիշ թարլալարը վար իսէ, մահսուլաթընը հայվանաթա եէտիրտիքտէն պաշգա, էհալիի Միւսլիմէյի քէօյ իչինտէ մուհասէրէ իտէրէք, թարլասընա կիթմէք իսթէեէնլէրի տարպ վէ սիլահլա թէհտիտ իյլէմիշլէր տիր։ Էհալի մազլումէ՝ Ֆիլիպէեէ կէլէրէք, իճապ իտէն մագամաթա արզուհալլար թագտիմիյլէ, պիր սէնէ չալըշըպ եէթիշտիրտիքլէրի մահսուլլարընը քեամիլէն մահվ վէ պէրպատ իտիլմէսի սէպէպիյլէ, կէլէճէք գըշ իչին եէեէճէք թէտարիք իտէմէեիպ, աճ գալաճագլարը տէրքեար պուլունտուղունտան, հալլէրինէ մէրհամէթլէ, գարար վէ զիեանլարընըն Պուլկարլարա թազմին իթտիրիլմէսինի, վէ եախօտ քէնտիլէրինէ պիր իեանէի ինսանիեէթքեարանէտէ պուլունուլմասընը իսթիրհամ իյլէմիշլէր իսէ տէ, պունլարա, «մահքէմէեէ կիտիպ հագգընըզը արաեընըզ» ճէվապը վիրիլմիշ, վէ հալ պու քի մահքէմէեէ կիտէրլէր իսէ, իւչ տէօրթ սէնէտէն էվվէլ հագգլարը գահիրէ չըգարըլամաեաճագլարը էմալի տէլալէթիյլէ մալիւմլէրի պուլունմուշ օլտուղունտան, զէվալը քէօյլիւլէր՝ նէ եափաճագլարընը շաշըրմըշլար տըր։

Ֆիլիպէտէ համիյեէթմէնտանը էհալիտէն պազը զէվաթ, Պուլկարլարըն տիւշարը գատր վէ զուլմէ օլան պու պիչարէլէր իչին իեանէ ճէմ վէ թէտարիքինէ թէշէպպիւս իթմիշ օլտուգլարընտան, հէր նէ գատար էհալիի Միւսլիմէ միզ հարպ վէ հիճրէթ սէպէպիյլէ, էլէեմ ֆագր վէ զարուրէթ իչինտէ օլուպ, քէնտիլէրի տէ միւհթաճը իեանէ իսէլէր տէ, սէրէճէյի նիհաեէտէ մուզայիգատա պուլունան միլլէթտաշլարընը սէֆալէթտէն գուրթարմագ իչին, իեանէ իթասընտա եէկտիկէրէ միւսապէգաթ չալըշաճագլարը, համիյէթ վէ ինսանիեէթլէրի իգթիզասընտան պուլունմաղլէ, մագտուրիյէտի մէրգումէնին չօլուգ վէ չօճուգլարըյլա պիր սէնէլիք իտարէ վէ թէյեիւշլէրինէ քիֆաեէթ իտէճէք մըգտար իեանէ թօփլանաճաղը իւմիտ օլունուր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—

ՌՈՒՍԻԱ ՎԷ ԱՎՍԹՐԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՄԻՒԼԱԳԱԹԸ

Ավսթրիա մէմալիքինտէ քեային Գրէմզիէ գասապասընտան իշար օլունտուղունա կէօրէ, Ավսթրիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասը օգօստօս էֆրէնճիսինին 20 սինտէ, եանի կէլէճէք բէնշէնպիհ, վէ Ռուսիա իմբէրաթօրու իլէ իմբէրաթօրիչասը 24 ինտէ, եանի պու թարիխտէն օն կիւնտէն սօնրաքի բազար իրթէսի կիւնիւ գասապայի մէզքիւրէեէ մուվասըլէթ իտէճէքլէր տիր։

200 ատէմ իչին տայիրէլէր վէ 120 րէս հայվան իչին ախըրլար թէհիեէ իտիլմէքտէ տիր։ Ավսթրիա իմբէրաթօրունուն վէլիի ահտը արշիտիւգ Ռօտօլֆ իլէ զէվճէսի արշիտիւշէս Սթէֆանիէ իշպու միւլագաթտա հազըր պուլունաճագլար տըր։ Քէզալիք Ավսթրիա վէ Ռուսիա խարիճիէ նազըրլարը գօնթ Գալնօքի իլէ Մ. տը Կիէրսին տախի հազըր պուլունաճագլարը մուհագգագ տըր։

Մ. տը Կիէրս՝ իմբէրաթօրուն միւլագաթընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ, Գարաֆէրիեէեէ կէլմէքսիզին Վարշովաեէ ուղրաեըպ, բրէնս տը Պիզմարգ իլէ տախի կէօրիւշէճէկի Պէրլինտէն իշար օլունմուշ տուր։

Վիեննատան Ցէյլի Գրօնիգլ նամ Լօնտրա ղազէթասընա իշար օլունտուղունա կէօրէ, Գարաֆէրիեէ գասապասընըն իքի օթէլի, իքի իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչալարըն վէ պաշ վէքիլլէրիյլէ արշիտիւգ Ռօտօլֆ մէ արշիտիւշէս Սթէֆանինին մահէլլէրինէ գայըլ քեաֆի պուլունմատըղընտան, բիսգօբօսուն գօնաղը վէ իթթիսալինտէքի մէքթէպ տախի թէճհիզ իտիլմէքտէ իմիշ։ Ռուսիա իմբէրաթօրու օգօստօս էֆրէնճիսինին 24, 25 վէ 26ընճը կիւնլէրի Գարաֆէրիեէտէ գալաճագլար տըր։

Իշպու միւլագաթտա, Մաճարիսթան պաշ վէքիլի Մ. Թիցանըն տախի հազըր պուլունաճաղը սէօյլէնիլիեօր։

Ավսթրիա ղազէթալարը իքի իմբէրաթօրուն միւլագաթընտա տէվլէթէյն մէնաֆիյի ումումիեէսինին պագասը իչին նէթայիճի խայրիեէ հուսուլէ կէլէճէկինի պէեան իթմիշ օլտուգլարընտան, Ռուսիանըն րէսմի ղազէթասը օլան Սէն-Բէթրէսպուրկ ղազէթասը տախի, Ավսթրիա ղազէթալարընըն միւթալաաթընը մուսատտագ պիր պէնտի մախսուս նէշր իթմիշ տիր։

—

ՌՈՒՍԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸՆԸՆ ՖԻՆԼԱՆՏԻԱԵԱ ԶԻԵԱՐԷԹ ԻԹՄԷՍԻ

Վիլմանսթրանտ, 6 օգոստ.

Պու սապահ իմբէրաթօր Ֆինլանտիա չէշխանէ թապուրունըն թալիմինտէ հազըր պուլունմուշ տըր։ Իմբէրաթօրիչա վէ կրան տիւշէս Էլիզապէթ, ֆայթօնլար իլէ Զարա րիֆագաթ իթմիշլէր տիր։ Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա Հէլսինկֆօրտան հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ, պազը մահէլլէրի թէմաշա իտէճէքլէր տիր։

Հէլսինկֆօր, 7 օգոստ.

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա իլէ մաեէթլէրի, պու ագշամ պուրաեա մուվասըլէթ իտիպ սօգագլարտա բէք չօգ էհալի պուլունտուղու հալտէ, ֆայթօնլար իլէ սահիլտէքի քիւշքիւ սարաեա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։ Իմբէրաթօրուն րիւքիւպինէ մախսուս Ցէրժավա նամ վաբօր իլէ տիկէր վաբօրլար, սէրայը մէզքիւր բիշկեահընտա լէնկէրէնտազ օլմուշլար տըր։

Սէրաեա տուխուլտէն էվվէլ իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա, Ռուս քիլիսէսինտէ իպատէթ իթմիշլէր տիր։

Ֆինլանտիա ասքէրի վէ իթֆաիեէ կէօնիւլլիւ թապուրու, միւսիգալար իլէ իմբէրաթօրուն կիւզէրկեահընտա պուլունմուշլար տըր։ Շէհիր կիւզէլճէ թէզեին օլունուպ, պու ագշամ տախի իճրայի թէնվիրաթ օլունաճագ տըր։

. . . Խմբագիր

Ճիգվիթ Թերթին մէջ դարձեալ ինձ դէմ [illegible] մը երեւցաւ, որպէս թէ կամ. ապօրինաւոր ընտրութեան առթիւ իմ գրածիս պատասխանն է եղեր։

Ես գրած էի ասկէ 15—20 օր առաջ, մինչ նա տակաւին նոր կը [illegible]։ — Արդեօք ի՛նչ պատճառ կար այսչափ երկարելու։ կերեւի թէ յետ խիստ սակարկութեան յիշեալ թերթը [illegible] մը առնելով հրատարակած է այն միագրութիւնը, որ վերէն ի վար սոսկ հայհոյութիւն է ինձ դէմ ուղղեալ, և զոր ուրիշ ոչ մի թերթ կը հրատարակէ՝ բայց եթէ Ճիգվիթի պէս [illegible] ակընկալու թերթեր։

Այն հայհոյիչ տղայամիտը, որ կամ գգալակէզ մ'է և կամ գործիք մ'ըեղած է՝ Քրիստոստուրօ—փափազեան [illegible] խմբակին, ոչ միայն կը հայհոյէ ինձ, այլև կը զրպարտէ զիս, ըսելով թէ "երկու շաբաթը անգամ մի գաղափարները կը փոխէ (*)" և այլն։ Ես գաղափարներս բնաւ և բընաւի՛ն չեմ փոխեր, կը փոխեմ միայն այն ատեն՝ երբ կը փոխուիմ այս աշխարհէն։ Իսկ նա, իւր գրածն անգամ չհասկնար, ինչպէս պիտի հասկնայ ուրիշին գրածը։ Զի եթէ հասկնայ, իւր գրածը չըլլար այնչափ հակասական՝ որչափ է. իւր մէկ պարբերութեան մէջ ըսածը, միւս հատուածին մէջ կը հերքէ, միոյն մէջ գովածը՝ միւսին մէջ կը դսրովէ, զորս չեմ ուզեր մի առ մի յիշել։

Բայց ի՛նչ կրնար էր ընել, երբ չէր կարող հերքել այնպիսի իրողութիւն մը—որ չէր կարելի—եթէ ոչ բարկանալով զրպարտել և հայհոյել։ Այլ այս չէ յաղթանակ ինչպէս որ կը կարծէ ապուշ հայհոյիչը։ Վիճաբանութեան մէջ բարկութիւն՝ կը նըշանակէ միշտ պարտութիւն։

Ի վերջոյ կը յարէ թէ «այլ և» չըպիտի պատասխանեմք» ևլն։ Արդեօք մինչև ցարդ պատասխանա՞ծ է եղեր, մի՞թէ ինք այնպէս կը կարծէ թէ պատասխանե՞ց։ Եթէ մինչև

ցարդ այնպէս կը կարծէր, ամէն վերջ թող փարատէ իւր այդ թուիքը և լաւ գիտնայ թէ՝ իւր գրածները իբր «ըմբոստ» ծառայեցին, և բաւական մարդոց ծիծաղը շարժեցին․ ճիգվիթ թերթին ևս ինչ ասուրեանի թերթ լինելը միանգամ ևս հաստատեցաւ։

Տէր,

Հաճեցէք ինձ տեղի տալ այսօր, մէճմուաի մէջ, որով պատասխանեմ ճիգվիթ թերթին հայհոյիչ զրպարտչին, որով մնամ . . . .

Մ․ Վ․ Հայկ

(Շումնու մուխպիրիմիզտէն)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

—

ՌՈՒՍՃՈՒԳԻ ՀՐԷԻՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

30 յուլիս 1885 Շումլա

Մեր մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով Ռուսճուգի Հրէաները երկու կուսակցութեան բաժնուածեն․ առանցմէ առաջին մասն Ալեանսի հիմնարկած վարժարանի յարատեւութեան կը փափաքի, իսկ երկրորդ մասն բոլորովին հակառակ կացութեան մը մէջ կը գտնուի, այսինքն չուզեր, որ Ալեանսի հովանաւորութեան ներքև գտնուի Ռուսճուգի վարժարանը․ թէ և Ալեանս ինք ծախսած է շէնքի շինութեան համար բոլոր դրամները․ այս կերպիւ կողմնակի կը պնդեն իրենց նպատակաց վրայ․ որով Ռուսճուգի Գաղղ․ հիւպատոս խնդրոյն միջամտելով Սօֆիայի Նախարարութեան կը տեղեկագրէ, որ սոյն խնդիրը ի նկատի առնելով Ռուսճուգի կառավարչին հետեւեալ հրամանը կը ղրկէ ի գործադրութիւն, որ մենք Ռուսէ անուն Պուլկարական թերթէն կը քաղենք թարգմանաբար Նախարարական ժողովոյ որոշումը․

«Առ Պ․– կառավարիչ Ռուսճուգի.

«Ժողովս «Ալեանս» ... քննելով, որոյ անդամ կը գտնուէր նաև Ներքին գործոց Նախարարութեան տեսուչ Պ. Մաթիէֆ, Հրէից դպրոցի շէնքը, Քրէմիէօիւ ժառանգորդաց ներկայացուցած թղթերուն մէջ տեսնուած չըրջանի և սահմանի համաձայն գտնելով որոշեց․

«Հրէից դպրոցը անյապաղ Պ. Քրէմիէօիւ ժառանգորդաց ներկայացուցիչ Պ․ Բարիէնթէի յանձնուի, և եթէ տեղացի Հրէայք նոյն թղթոց ապօրինաւորութեան վերայ վիճաբանեն, կարող են ի դատ դիմել իրենց իրաւունքը ապացուցանելու․

«Այսկայ Ձեզ իմացնելով կաղաչեմ Պ. կառավարիչ, ժողովոյս սոյն որոշումը անյապաղ գործադրելու տնօրինութիւնն ընէք և գործադրութեան հետեւանքը մեզ հաղորդէք։»

Ի․ Ջանօֆ․ Բ․ Ջէրնէֆ և այլն

Ռուսճուգի կառավարիչը սոյն որոշումը անմիջապէս տեղւոյն Գաղղ․ հիւպատոսի կիմացնէ որով 7–8 ոստիկաններով ուղղակի Հրէից վարժարանը կերթան ուր գտնուող մի Հրեայ խումբ որչափ ալ դէմ կը դնէ, վերջապէս կստիպուի երկսեռ աշակերտք ցրուիլ․ որոնք լալով գոռալով կըսկըսին մեկնիլ․ այս պահուն Գաղղ․ հիւպատոսի Ա․ թարգման Սարգիս էֆէնտի Գասպարեան աշակերտները կեցնելով քաջալերական բանախօսութիւն մը կընէ երկսեռ աշակերտաց, որոյ վերայ 250ի մօտ գտնուած դըպրոցական մանուկները ուրախութեամբ կը մեկնին իրենց տուները։

Այս որոշման գործադրութեան վերայ Հրէից խաւարեալ մասը մեծաւ յամառութեամբ կը փափաքի քանակծել շլուսաւորեալ մասը, բայց Գաղղ․ հիւպատոսի աղաչանաց վերայ կառավարութեան կողմէ 15–20 ոստիկան կը ղրկուին Հրէից թաղը հըսկելու համար․ խաւարեալ մասը կատղած և աւելի յուսահատ վիճակի մէջ իյնալով, հետեւեալ հեռագիրը կը ղարնէ ուղղակի ի Սօֆիա․

«Առ Նախարարութեան Նախագահ Սօֆիայի․

«Տեղւոյս ոստիկանութեան դուռը այսօր ժամը 4ին ցերեկէն զկնի ընկերացեալ Բարիէնթէ անուն Գաղղիացի Հրէաի հետ անգթաբար արտաքսեց 250ի չափ երկսեռ աշակերտք այն դպրոցէն ուր կուսանէին Հրէից երկսեռ զաւակունք․

«Տեղւոյս օրինաց և օտարականաց նկատմամբ հաստատուած ... համեմատ կոյուածոյ վրայօք ոչինչ գործադրութիւն չկրնար տեղի ունենալ առանց դատաստանական վճռի մը, ոստիկանութեան այսպիսի ապօրինի գործադրած ձեռնարկութեանը դէմ մենք աղաղակաւ և բարձր ձայնիւ կը բողոքենք և ապագայի մէջ գալիք ո և է վնասուց պատասխանատու կը համարինք․

«կաղաչենք հեռագրաւ տնօրինէք, որ երկսեռ աշակերտք կրկին շարունակեն իրենց դպրոցը և շէնքը Գաղ․ Հրէայ Քրիմէրէօիւ ժառանգորդաց ներկայացուցիչ անուանեալ Բարիէնթէն, եթէ ինքը տակաւին սոյն կալուածոց տէր ըլլալը պնդէ, թող դիմէ դատարանի․ սահմանադրական կառավարութեան մէջ կապրինք․․»

Բաբունի

ՍԱԼԱՄՈՆ ԼԷՕՆ

Հոգաբարձու ... դպրոցի

Սոյն խնդիրը տակաւին վերջացած չէ․ Հրէայք իրարու խիստ գէշ աչօք կը նային․ իսկ դպրոցը կնքուած է Գաղղիա․ հիւպատոսի կողմանէ (1)․ Ցաւ է սա յիշել Հրէից այն մասին ըրած ապերախտութիւնն, որ ալեանսէ նման հարուստ և միանգամայն Հրէից վարժարանաց յառաջդիմութեան համար ամեն ինչ զոհող ... մը դէմ կը գործեն․ ո՞ւր էր, որ մենք Պուլկարահայքս ալ Ալեանսներ ունենայինք և ... քսակին չը մօտենայինք, որ յայնժամ չը պիտի ունենայինք ... կուսակցութիւններ․․․

ԿՈՌՆԱԿ

(1)․ Ալեանսի կողմանէ Հրէից Ռուսճուգի խախամին գրուած եւ խնդրուածը՝ դպրոցական բրոկրամ մը պատրաստելէ, ուսկից կը հասկցուի, որ կրկին իրենց պիտի յանձնէ դպրոցը․

(Շէհիր էմանէթինտէն)

Ցագը փաշատա Տիզտարիեէ սօգաղընտա ալթմըշընճը ատատա օն պէշ զիրա աչարի վէ օն ալթը բարմագ. եուզլինաէ վէ իքի պօեունա աէքսէն եէտի զիրա աչարի վէ եւկիրմի սէքիզ բարմագ թէրպիինտէ էմանէթ մալը արսանըն պէհէր զիրաը օն ալթը զրուշտա թալիպի իւհտէսինտէ օլուպ, իշպու աղօսթօսուն օն պէշինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ գ.աբարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, տաhա զիեատէէէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքճէլէրիյլէ պէրապէր եէվմի մէզքիւրէ գատար Շէհիր էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր․

Ֆիյ 301 սէնէ 31 թէմուզ

—

(Օրման վէ մատէն նէզարէթինտէն)

Լազիսթան սանճաղընտա թապի Օրխավի նահիյէսի միրի օրմանլարընտան գաթթ իտիլմէք վէ պէտէլի հինի իհալէտէ լիրայի օսմանի եուզ զրուշ հիսապըյլա բէշինէն իթա օլունմագ իւզրէ իշէր եուզ գանթարտան ճէման ալթը եուզ գանթարը ճէտիտ խաշմիրին պէհէր գանթարը պէշէր զրուշտա մահէլլի թալիպի իւզերինտէ օլտուղունտան, զամմըյլա թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտան իթիպարէն եիկիրմի պէշ կիւնէ գատար տէբօզիթօլարըյլա պէրապէր Տէրսաատէթտէ օրման վէ մատէն մէճլիսինէ վէ մահէլլինտէ թրապիզօն օրման միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր․

Ֆիյ 301 սէնէ թէմուզ 30

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՅԻ

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱԽՊԱՐ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՇԻՇԼԻ ՍՕԳԱՂԸ Nº 5

Իշպու իտարէխանէտէ, էլսինէյի միւխթէլիֆէ իլէ, եանի Էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, Թիւրքճէ վէ Ռումճա ղազէթա, քիթապ, ռիսալէ, ճէնազէ պիլիյէթլէրի, քարթը վիզիթ, հէր նէվի իլանաթ քեաղըտլարը վէ սայիրէ դայէթ թէմիզ վէ միւշթէրիլէրի խօշնուտ խոտճէք սուրէթտէ միւթէտիլ վէ էհսալինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիյաթտա թապ օլունմագտա օլտուղու մալիւմիւ ամմէպուլյուրմագ իւզրէ, խասսէթէն իլան օլունուր․

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Գալաթա 2 օգոստ.

Էսհ. ում. օգոստ. 1	գաք. գ. ք.		18-01
» » » 2	աչըլ. (տուպլը)		18-10
Իւնիֆիյէ » 1	գաք.		72-37 1/2
» » 2	աչըլ. գ. ք.		72-35
Սէրի A. Ա. Իսթիգրազ	գ. ք.		33-
» B. Բ. »	գ. ք.		18-05
» C. Գ. »	գ. ք.		18-08
Րումէլի չըմէնտըֆէրլէրի			41-7/8
Աջչէ փայիզի			06-
Տէպբօր			–
Հէվալէսիզ		»	05-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-28
Օթամանլը պանգասը	4-30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-22
Թրամվայ	29-5 1/2
Սօսիէթէ Օթթօման պանգասը	3-27

—

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան		Ղշ. Բր.
Պէեազ մէճիտիէ փարգը		107-38
Մէթալիք	»	99-
Պէշլիք	»	102-25
Ալթըլըգ	»	102-30
Պագըր	»	800-
Գայմէ		3800-
Ինկիլիզ լիրասը		110-25
Ֆրանսըզ ալթունը		88-
Բօլ		90-18
Գրէմից ալթունը		51-20
Գարպօն գայմէսի		9-14

—

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 13 օգոստ.

Ինկ. գօնսօլիտէ	99-25/32
Էսհամը ումումիէէ աչըլտը	16-5/16
» » գաքանտը	16-3/8
56 իսթիգրազը 1 ինճի սընըֆ	33-
69 »	–
71 » 2 »	18-1/2
27 »	–
73 » 3 »	16-3/8
Տէվֆէթի Ալիէէնին 77 իսթիգ.	82-
Օսմանլը պանգասը	11-
Րուսիա իսթիգրազը 1873	92-3/4
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	65-3/8
» իմթիեազլը (չըմէնտըֆէր)	87-5/8
Տաիրա սանիէէ	62-5/8
Մըսըրըն Բօչիտ իսթիգրազը	84-1/2
Մաճարիսթան էսհամը	–
Գամպիօ Բարիզ	–

Բարիզ 13 օգոստ.

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	80-75
» » 4 1/2	108-87 1/2
Էսհամը ումումիէէ աչըլտը	16-50
» » գաքանտը	16-47 1/2
Մուպատէլէ օյմուշ սէրի B	17-75
» » » C	16-40
» » » D	–
Րումէլի չըմէնտոֆ. թահվիլաթը	41-25
Օսմանլը Րէժի թահվիլաթը	–
Օսմանլը պանգասը	529-37 1/2
Գրէտի Լիօնէ	535-
Գրէտի ֆօնսիէէ	1315-
Լիօն ագսիօնը	1240-
Սիւէյիշ ագսիօնը	2001-
Րուս ֆօնտօսու 5% 1877	97-1/2
Իթալիա էսհամը	94-47 1/2
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	329-37 1/2
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	57-1/2
Բրիօրիթէ թահվիլաթը	390-
Խունան 5% 1879	323-75
Գամպիօ Լօնտրա	25-20

—

Բարիզ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 4 1/2 %	–
Օսմանլը »	–
Րումէլի չըմէնտըֆ. թահվիլաթը	–
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	–

Վիէննա, 13 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	125-50
Րումէլի չըմէնտըֆէրլէրի	20-

Ե. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

Իչպու նամ իլէ մաարուֆ էսէրին իւք Երմէնիճէ թէրճէմէսի Թիւրքէն՝ միչ օլտուղունտան, իքինճի տէֆա օլարագ, վէ պիր թագըմ թասվիրլէր իլէ միւզէյյէն պուլունարագ պիրինճի ճիլտի բէսմտէյի խիթամ օլտուղը կիպի, պու քէրրէ իքինճի ճիլտի տախի մէվգիի ինթիշարա չըգմըշ, վէ մապագիսի տախի տէրտէսթի թապ պուլունմուշ օլտուղու իլան օ. լունուր։

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

Շաբաթաթերթ

Եղիա Տէմիրճիպաշեան (գրասէր Ատոմ) էֆէնտինին իչպու էսէրի՝ պէհէր մահ թապ ու նէշր օլունտուղունտան, իչպու այընքի տախի չըգմըշ, վէ 2 ղրուշ ֆիյաթը իլէ սաթըլմագտա պուլունմուշ տըր։

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Իչպու հաֆթալըգ բիսալէնին, սէնէվի պէտէլի խարըճ օսմանլը լիրասընա, վէ Նիւսխէսի 60 բարա օլտուղու հալտէ, միւնտէրիճաթը ֆայիտէյի միւճիպ, վէ չայեանը րաղպէթ վէ միւթալաա տըր։

ԻՏԱՐԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իչպու 1885 Աղօսթօսուն 1 ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բօղազ իչինտէն Ատալար տօղրու իսքէլէլէր

Քէօբրիւտէն

Սթ.	Տգ.	
11	45	Պիւյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօբրիւ։
12	30	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի։ Պէյիւք Ատատան 1 15 տէ։
2	15	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
8	—	Բէնտիք։ Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատը քէօյ, Պ. Ատատան 8 45 տէ։

—

Քէօբրիւտէն Ատալար տօղրու

2	15	Գատը քէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ Բէնտիք։
8	15	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։
9	45	Հէյպէլի Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10	45	Գընալը, Պուրկազ Հէյպէլի, Պ. Ատա։

—

Բօղազ իչինէ Ատալար տօղրու

Քէօբրիւտէն

11	30	Պիւյիւք Ատատան Հէյպէլի։
11	45	Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։
7	45	Պէյիւք Ատատան Հէյպէլի, Պուրկազ Գընալը։
9	—	Բէնտիք. Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատը քէօյ։ Պէյիւք Ատատան 9 45 տէ։

Քէօբրիւտէն Ատալար տօղրու

2	—	Գատը քէօյ, Գընալը. Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
5	—	Գընալը, Պուրկազ. Հէյպէլի. Պ. Ատա։
10	—	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ, Բէնտիք։
11	1	Հէյպէլի Պ. Ատա։

—

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ սէֆէրլէրի Հայտարփաշա Պէնտիք Իզմիտ

ՔԷՕԲՐԻՒՏԷՆ

Սթ.	Տգ.		
12	—	Պիլա Թէօտուրիֆ	
12	45	Իզմիտէ կիտէն.	2
03	10	Հէրէքէյէ կիտէն	4
8	10	Իզմիտէ կիտէն	6
10	50	Բէնտիէ կիտէն	8
11	30	Բէնտիքէ կիտէն	10

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԱՆ

12	35	Բէնտիքտէն կէլէն	1
2	25	Բէնտիքտէն կէլէն	3
5	55	Իզմիտտէն կէլէն	5
8	50	Պիլա Թէօտուրիֆ [2]	
11	15	Իզմիտտէն կէլէն	7
12	—	Պիլա Թէօտուրիֆ	

[2] Գատը քէօյ վաբօրլարը իճապը Թագտիրինտէ Հայտար բաշայա ուգրայաճագ տըր։

ԳԱՏԸ ՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

Բօղազ իչինտէն տօղրու

Քէօբրիւտէն Սթ.	Տգ.	Գատը քէօյինտէն Սթ.	Տգ.
11	50	11	50
12	15	12	15
1	—	1	—
1	45	1	45
2	30	2	30
3	15	3	15
4	15	4	15
5	50	5	50
9	—	9	—
9	45	9	50
10	50	10	15
11	15	11	10
12	—	12	—

Բօղազ իչինէ

Քէօբրիւտէն Սթ.	Տգ.	Գատը քէօյինտէն Սթ.	Տգ.
12	15	12	15
1	15	1	15
2	15	2	15
3	15	3	15
4	15	4	15
5	15	5	15
6	15	6	15
9	—	9	—
10	—	10	—
11	—	11	—
12	—	12	—

Սիմ մէզքիւքեաթը էհնէպիէէնին ալընըպ վէրիլմէսի հիւքիւմէթի սէնիէէճէ թասթիք պիւյուրուլմուշ օլտուղընտան, իսթիրաքէ էտէճէք պիլէթճիլէրի թարաֆընտան ալընըպ վէրիլմէկտէ, վէ պիլէթճիլէր ագչէ պօզմագ իլէ միւքէլլէֆ օլմատըգլարընտան, իգտիզա էտէն ագչէյի փէշին հազըրլայարագ պիլէթլէրի ալմաք ուզէրէ պասթըրմագ լազըմ կէլէճէկի իլան օլունուր։

Քէօբրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը պինէն պիլէթ ալըպ, պիլէթ էէրինէ բարա ալմալարը քիւլլիյէն մէմնու տըր. միւթէճաւիզլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտտիտէն մէսուլ տըր։ Պինաէն ալէյհ, վաբօրա բաքիյ օլան զէվաթըն քէօբրիւտէն ալաճագլարը պիլէթլէրինի իսկէլէտէն ալմալարը, վէ հէյնի ավտէթլէրինտէ, Գատը գարիէէսի իսկէլէսինտէն վաբօրա կիրէճէք օլանլար, պիլէթլէրինի մէզքիւր Գատը քէօյ իսկէլէսինտէն, վէ տուէր իսկէլէլէրտէն բաքիյ օլանլար, վաբօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը միւսթէրճա տըր։

Աքշամլարը քէօբրիւտէն սաաթ 9 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 11 15, վէ 12տէ Գատը քէօյիւնէ հարաքէթ իտէն վաբօրլարա ճիւրմի պէօյիւք խանի խարար, վէ պէյիւք սանտըգ վէ տուզինա իլէ սանտալէա վէ պունա միւմասիլ էօլճուլարա իզաճ իտէր տէրէճէտէ օլան էշիւ վէ էշեա գապուլ օլունմայաճագ տըր։

Թէհլիքէտէն հազէր օլունմագ իչին, տիւման օլտուղու զէման, հէր վաբօր պուլունտըգը նոգթատա թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամագ իսէ, պու պապտա էօլճուլարըն պիր չէյ սէյլէմէէէ հագգլարը օլմայաճագ տըր։